

Erfttransformatie Laageinderweg 35 -37, Kootwijkerbroek

Dhr. A. Hardeman
Laageinderweg 35 -37
3774 TC Kootwijkerbroek

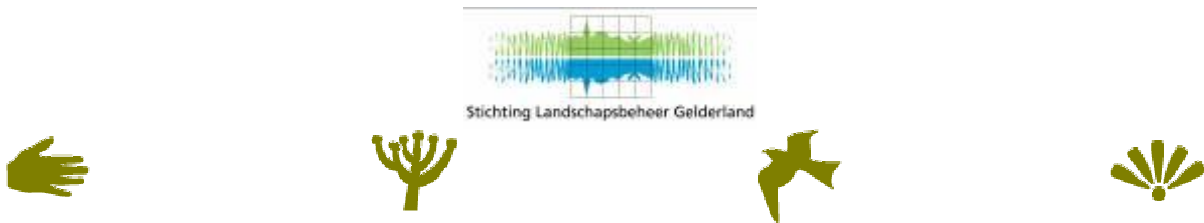
Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2a
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: Eward Timmerman
Datum: maart 2016

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

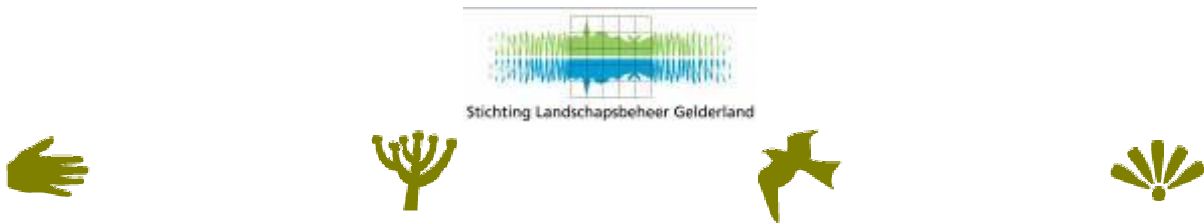
Aanleiding

In 2013 heeft SLG voor de heer Hardeman een landschappelijke inpassing opgesteld voor de realisatie van een nieuw agrarisch bedrijf. In 2000 is de agrarische bestemming van het perceel aan de Laageinderweg 35 gewijzigd. Een eerste stal is reeds vergund en gebouwd, de bouw van een tweede stal ligt in de planning. Hiervoor vraagt de gemeente om de landschappelijke inpassing van het perceel nog eens te beoordelen en het plan aan te laten sluiten bij de huidige ontwikkelingen.

In de planvorming is rekening gehouden met een drietal zaken die van belang zijn:

- Landschap
- Cultuurhistorie
- Wensen van de eigenaar

Een bedrijfsuitbreiding biedt op deze manier belangrijke kansen voor het verbeteren van de economische vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied. Maar vooral ook voor het verbeteren van de kwaliteit van het landschap. Deze landschappelijke versterking borduurt verder op het erftransformatieplan van het Gelders Genootschap 'Notitie Uitgangspunten en Randvoorwaarden, 2012' en het inrichtingsplan wat in 2013 door SLG is opgesteld. Hierin is een landschappelijke analyse uitgevoerd en zijn uitgangspunten en randvoorwaarden gesteld. Hieronder volgt een concrete uitwerking van de nieuwe situatie.

Inrichtingselementen

Het inrichtingsplan is opgelegd door de gemeente Barneveld en is afgestemd op het LOP van de gemeente Barneveld. Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting. Op de bijgevoegde ontwerpkaart wordt een inrichtingsvoorstel gedaan. De hieronder beschreven elementen zijn terug te vinden op de kaart.

Leeswijzer

In het plan wordt per aan te leggen landschapselement een korte toelichting gegeven op de cultuurhistorische waarde van dit element op het perceel. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt resulterend in een lijst van aan te leggen soorten en aantallen. Ten aanzien van de uitvoering, welke u zelf ter hand zal nemen, wil ik u wijzen op onze website www.landschapsbeheergelderland.nl waar, naast aanleg, ook de beheeraspecten van de diverse landschapselementen middels instructie filmpjes te zien zijn.

Beplanting Laageinderweg 35-37

Deze inpassing bestaat uit de volgende landschapselementen;

- Knip- en scheerheggen [A,B]
- Vrij uitgroeiende struweelhaag [nvt]
- Solitaire boom, laanboom of bomengroep [C,D,E,F,G]
- Houtwal en houtsingel [H]
- Vogelbosje en geriefbosje [nvt .]
- Elzensingel en elzenhakhoutsingel [I]
- Hoogstamboomgaard/fruitbomen [nvt]
- Knotbomen [nvt]
- Leibomen [nvt]
- Poel [nvt]

A. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Voorzijde van de woning

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 65 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 260 stuks
Soort	: Eenstijlige meidoorn
Maat	: 60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Knip- en scheerheggen waren veelal te vinden nabij boerderijen en in het bijzonder rondom boomgaard en moestuin. Vaak dienden de heggen als eigendoms- of perceelscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden.

Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Knip- en scheerheg

B. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Haagstructuur langs de zuidzijde van de bestaande stal.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 60 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 240 stuks
Soort	: haagbeuk
Maat	: 60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

C. Solitaire boom

Op uw terrein

Twee solitaire bomen bij de entree van het erf.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: N.v.t.
Breedte	: N.v.t.
Plantwijze	: Geef de boom de ruimte
Aantal	: 2 stuks
Soort	: 2 x zomereik
Maat	: 10 - 12 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebruid door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

Solitaire boom

D. Bomenrij

Op uw erf

Langs de zuidzijde van de bestaande schuur.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 60 meter
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Plantafstand 8 meter
Aantal	: 6 stuks
Soort	: 6 x haagbeuk
Maat	: 10 - 12 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

E. Bomenrij

Op uw erf

Aan de noord oostzijde van de nieuw te bouwen rundveeststal (beplanting uitrasteren tegen vee).

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 105 meter
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Plantafstand 8 meter
Aantal	: 10 stuks
Soort	: 10 x zomereik
Maat	: 10 - 12 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

F. Bomenrij

Op uw erf

Aan de noord oostzijde van de nieuw te bouwen rundveestal (beplanting uitrasteren tegen vee).

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 125 meter
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Plantafstand 12meter
Aantal	: 10 stuks
Soort	: 10 x zomereik
Maat	: 10 - 12 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

G. Bomenrij

Op uw erf

Aan de noord oostzijde van de nieuw te bouwen rundveestal (beplanting uitrasteren tegen vee).

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 35 meter
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Plantafstand 12meter
Aantal	: 3 stuks
Soort	: 3 x zomereik
Maat	: 10 - 12 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

H. Houtsingel

Op uw terrein

Op dit moment staat er een bomenrij, wenselijk is het hier om een struiklaag onder de bomen te ontwikkelen. Om de struiken onder de bomen aan te laten slaan is er gekozen voor een plantverband van 1 bij 1 meter. (beplanting uit rasteren tegen vee)

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 70 meter
Plantrijen	: 4 (6 meter, 1.50 tussen de rij)
Plantwijze	: Plantafstand 1.50 (420m2)
Aantal	: 135
Soort	: 40 x hazelaar 25 x Gelderse roos 25 x inheemse vogelkers 30 x Eenstijlige meidoorn 15 x hulst
Maat	: 60 -80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Een houtwal is een lijnvormig door de mens opgeworpen zandlichaam waarop bomen en/of struiken groeien. De wallen dienden vroeger om vee binnen of wild buiten het omgeven gebied te houden. Houtwallen werden ten tijde van de ontginningen (middeleeuwen) op de hogere zandgronden aangelegd. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal op te kunnen werpen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog.

Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed.

Houtsingels lijken veel op houtwallen. Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote

Houtsingel

behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingszone voor fauna. Bij de houtwal zorgt met name de wal voor extra ecologische waarde door de variatie in nat-droog en warm-koud.

I. Elzensingel

Op uw erf

Langs de buitenzijde van het terrein de kavelgrens beplanten met een vrij transparante structuur van elzen met een variabel plantverband van 4 a 6 meter.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 295 meter
Plantwijze	: In groepen aanplanten met een onderlinge plantafstand van 1 meter tussen de groepen een variabele afstand tussen de 4 a 6 meter
Aantal	: 75 meter
Soort	: 75 x Zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>)
Maat	: 150-175 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Elzensingels ontstonden spontaan op slootkanten, langs perceels- en eigendomsgrenzen door elzenzaadjes die daar kiemden. De vroegere boeren waren blij met de op hun perceelsranden kiemende boompjes en zaagden ze periodiek af voor brandhout en gebruikshout. Veel singels bevatten naast de zwarte elzen (*Alnus glutinosa*) ook een ondergroei van struiken zoals de meidoorn. Dit zorgde ervoor dat de elzensingel ook een veekerende functie had. Later werd het elzenhout ook gebruikt in ijersmelterijen voordat de steenkool het hout verdrong. Door de ruilverkavelingen en schaalvergroting in de landbouw zijn helaas veel elzensingels verloren gegaan.

Elzensingel

Plantsoenlijst landschappelijke inrichting

Onderstaande plantsoenlijst omvat de beplanting die nodig is om het voorgestelde plan uit te voeren.

Dhr. A. Hardeman	PA16		
Nederlandse naam		Maat	Aantal
Bosplantsoen 2 jarig 60-80			
Haagbeuk	Carpinus betulus	60-80	240
Hazelaar	Corylus avellana	60-80	40
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	60-80	290
Inheemse vogelkers	Prunus padus	60-80	25
Gelderse roos	Viburnum opulus	60-80	25
Hulst	Ilex aquifolium	50-60 pot	15
Veren			
Zwarte els (tbv knot)	Alnus glutinosa	175-200	75
Boompalen			
Boompalen	Onbehandeld	8x250	31
Laanbomen			
Haagbeuk	Carpinus betulus	10-12	6
Zomereik	Quercus robur	10-12	25

Soorten kunnen in overleg worden gewijzigd.